

TALOUSARVION 2027 LAADINTAPERUSTEET

Kunnanjohtaja	10.9.2026
Kunnanhallitus	14.9.2026

TALOUSARVIOLAADINNASTA YLEISTÄ

Kuntalain (410/2015) 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä talousarvio ja taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi, joista talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että se toteuttaa kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen.

Talousarviossa huomioidaan tehtävien ja toiminnan strategisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan.

Johtuen kunnan negatiivisesta valtionosuuksien tilanteesta ja valtionosuusjärjestelmän uudistuksen siirtymisestä (tämän hetken aikataulu 2027 vuoden alusta), on kunnan talous yhä kriittisellä tasolla jo tehdyistä talouden tasapainotustoimenpiteistä huolimatta. Alijäämä kasvaa 2026 tilinpäätöksen mukaan noin 150 000 eurolla (taseen alijäämä 31.12.2025: 588 766,16 €).

Kunta ei ole saanut viime vuosina valtionosuuksia, joilla kuntien pitäisi kattaa kunnan peruspalvelut kuntalaisille. Sen sijaan kunta on maksanut valtion perimää "sakkorahaa", eli negatiivisia valtionosuuksia yhteensä 126 600 € (2025) ja vuoden 2026 summa nousee noin 350 000 euroon. Tilanne on väistämättä lisännyt velkaantumista suurten investointien keskellä.

TALOUSARVIOLAADINNAN TALOUDELLINEN KOKONAISTAVOITE

Vuoden 2027 talousarvion valmistelun lähtökohtana on tasapainoinen talous. Nykyisten ennusteiden perusteella talousarvio on kuitenkin noin 100 000 euroa alijäämäinen.

Tilanne on kuitenkin hyvin haavoittuvainen mille tahansa kuntaa kohtaavalle menoerälle budjetoidun ulkopuolelta. Budjetissa pysymistä hankaloittaa neljä kertaa vuodessa päivittyvät verotuloennusteet ja /tai valtionosuusmuutokset.

Vuosien 2028 ja 2029 talous suunnitellaan siten, että viimeistään vuoden 2029 tilinpäätöksen jälkeen kumulatiivista alijäämää ei enää ole. Kunnan on varauduttava heikoimpaan skenaarioon, jossa VOS-uudistus ei tuo parannuksia kunnan perusrahoituspohjaan.

Vuoden 2027 raami on toimintamenojen osalta tiukka ja toteuman tavoite edellyttää minimissään veroprosenttikantojen säilyttämistä vuoden 2026 tasolla ja vaatii kunnan lakisääteisten tehtävienkin kohdalla tarkastelua suorituskykyyn sekä palvelutasoon.

Valtionosuudet ja verotulot arvioidaan valtiovarainministeriön ja verohallinnon uusimpien tietojen pohjalta. **Uusimmat ennusteet julkaistaan tämän ohjeistuksen antamisen jälkeen, joten talousarviotyötä päivitetään heti kun syyskuun aikana saadaan päivitettyt ennakkolaskelmat.**

Riski vuokratulojen merkittävään supistumiseen on konkreettinen vuonna 2027, Itä-uudenmaan Hyvinvointialueen päättäessä vuokrasopimuksia terveyssiiven osalta (ennakoitu vaikutus n. 40 000 €).

HENKILÖSTÖKULUT

Palkat

Henkilöstöbudjetin pohja on maksetut palkat 1.8.2026 alkaen. Henkilöstön määrä on supistunut viime vuosina. Henkilöstökuluja on näin onnistuttu supistamaan yleiskorotuksesta huolimatta hieman vuodesta 2026, mutta tämä sisältää tietoisin riskin. 1.10.2026 tulevat voimaan järjestelyvaraerä 0,2 % sekä kehittämisera 0,4 %. Vuonna 2027 korotetaan palkkoja 1.4.2027 alkaen 2 %:n yleiskorotuksella sekä 0,4 %:n järjestelyvaraerällä ja 0,4 % kehittämiseraerällä. Huhtikuun 2 %:n yleiskorotus on sidottu teknologiateollisuuden palkankorotuksiin (ns. perälaulatarkastelu), mikä saattaa vielä muuttaa prosenttia.

Lakisääteiset sivukulut

Kuntatyönantajan lakisääteiset sivukulut (eläke-, vakuutus- ja muut sosiaaliturvamaksut) vuonna 2027 ovat arviolta noin 19,75 % palkkasummasta.

Koostumus keskimäärin 2027 (prosenttia palkkasummasta):

- Palkkaperusteinen eläkemaksu (Juel): 17,13 %
 - Muut vakuutus- ja ryhmähenkivakuutusmaksut: 0,4 %
 - Työttömyysvakuutusmaksu: 0,31
 - Sairausvakuutus- ym. sosiaaliturvamaksut: ~1,91 %
- Kevan tasausmaksu vuodelle 2027 on 78 052,68 €.

Henkilöstöedut

Henkilöstöedut säilytetään vuoden 2026 tasolla: ePassi-etu 200 € ja työhyvinvointitoimintaan varataan 70 €/työntekijä. Entistä pienempi joukko tekee entistä merkittävämpää työtä!

TOIMINTAMENOT

Yleisissä toimintamenoissa varaudutaan 1,5 %:n inflaatioon. Euroopan komission ennusteen mukaan Suomen harmonisoidun kuluttajahintaindeksin (HICP) mukainen inflaatio olisi vuonna 2027 noin 1,5 %

Itä-Uudenmaan työllisyysalueen maksuosuuden nousuun on varauduttava yleisen työllisyysilanteen suhdanteiden takia. Kunnan avustukset yhteisöille ja kuntalaisille korotetaan hieman vuodelle 2027.

INVESTOINNIT

Velkaantumisen hallitsemiseksi talousarviossa varaudutaan vain välttämättömiin noin 450 000 euron investointeihin. Pääpaino on Hallitustien perusparantamishankkeen loppuun saattamisessa (Nivoksen kanssa) sekä Hyvinvointikeskus Onnin toimenpiteissä ja energiatehokkuustoimenpiteissä.

RAHOITUS

Talousarvion lainanottovaltuus (n. 4,6 m€), joka tarkoittaa noin 5 400 e/as. Korkokulujen arvioidaan nousevan lainamäärien kasvaessa. Julkisen talouden suunnitelmassa kunnan peruspalvelujen hintaindeksin arvioidaan olevan 3,5 % vuonna 2027.

TALOUSARVIOSSA NÄKYVÄT MUUTOKSET 2027

Lapsimäärien pienentyessä on koulun ja päiväkodin toimintaa kehitetty ja hyväksi havaittuja toimenpiteitä tullaan jatkamaan vuoden 2027 aikana. Myös kunnan omaksi toiminnaksi 2026 siirtyneitä teknisiä palveluja tullaan vuoden 2027 aikana yhä kehittämään.

AIKATAULU

14.9.2026

Kunnanhallituksen käsittely

23.11.2026	Kunnanhallituksen käsittely ja hyväksyntä TA2027 + TS28-29
7.12.2026	Valtuuston käsittely TA2027 + TS28-29 + strategia ja hyväksyntä
14.12.2026	Kunnanhallitus, TA2027 + TS28-29 täytäntöönpano-ohjeet

KUNTIEN VEROTULOJEN ENNUSTEKEHIKON KUNTATIEDOSTO (elokuu 2026):**Taulukko muutosten vaikutusten tarkistamiseksi**

VEROVUOSI / TILIVUOSI

10,40 %

KUNNALLISVERO	2027**	2028**	2029**
MAKSETTAVA VERO	3 891	4 001	4 110
Muokattu	3 891	4 001	4 110
Ero	0	0	0

TILITYKSET YHTEENSÄ	3 874	3 985	4 122
Muokattu	3 874	3 985	4 122
Ero	0	0	0

YHTEISÖVERO	2027**	2028**	2029**
MAKSETTAVA VERO	296	311	324
Muokattu	296	311	324
Ero	0	0	0

TILITYKSET YHTEENSÄ	292	308	319
Muokattu	292	308	319
Ero	0	0	0

KIINTEISTÖVERO	2027**	2028**	2029**
MAKSETTAVA VERO	555	555	555
Muokattu	555	555	555
Ero	0	0	0

TILITYKSET YHTEENSÄ	549	549	549
Muokattu	549	549	549
Ero	0	0	0

VEROT YHTEENSÄ	2027**	2028**	2029**
MAKSETTAVA VERO	4 742	4 868	4 989
Muokattu	4 742	4 868	4 989
Ero	0	0	0

TILITYKSET YHTEENSÄ	4 715	4 842	4 990
Muokattu	4 715	4 842	4 990
Ero	0	0	0

VALTIONOS. TASAUS	2027**	2028**	2029**
TASAUS	746	739	758
Muokattu	746	739	758
Ero	0	0	0

Liitteet

Talousarvion kokonaisraami 2027

MDI:n Kuntakortti

TALOUSARVION KOKONAISRAAMI 2027, ilman investointeja

	TA 2027 raami, 10,4 %	TA 2026 10,4 %	
TOIMINTATUOTOT	985 000	1 111 385	
TOIMINTAKULUT	-6 150 000	-6 219 368	99 %
Henkilöstökulut	-3 080 000	-3 057 373	101 %
Palvelujen ostot	-2 230 000	-2 290 664	97 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-475 000	-475 541	100 %
Avustukset	-320 000	-344 500	93 %
Muut toimintakulut	-45 000	-51 290	88 %
TOIMINTAKATE	-5 165 000	-5 107 983	101 %
Verotulot	4 715 000	4 845 000	97 %
5000 - Kunnan tulovero	3 874 000	4 049 000	96 %
5100 - Kiinteistövero	549 000	552 000	99 %
5200 - Osuus yhteisöveron tuotosta	292 000	244 000	120 %
Valtionosuudet	661 934	610 168	108 %
5501 - Peruspalvelujen valtionosuus	146 008	67 499	216 %
5502 - Valtionosuuksien tasaus	748 494	772 027	97 %
5701 - Opetus- ja kulttuuritoimen muu	-499 923	-466 465	107 %
5890 - Veromenetysten kompensatio	267 355	237 107	113 %
Rahoitustuotot ja -kulut	129 000	199 000	65 %
6040 - Korkotuotot antolainoista ulko	120 000	150 000	80 %
6050 - Muut korkotuotot	10 000	20 000	50 %
6100 - Osinkotuotot ja osuuspääomien	190 000	215 000	88 %
6255 - Korkokulut lainoista	-190 000	-185 000	103 %
6380 - Muut rahoituskulut	-1 000	-1 000	100 %
VUOSIKATE	340 934	546 185	62 %
Poistot ja arvonalentumiset	-450 000	-456 066	99 %
TILIKAUDEN TULOS yli- / alijäämä	-109 066	90 119	-121 %

Lainat 31.12.2027

9 285 000

5398 eur/asukas

1720 / 31.12.2025